

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor, název, místo, rok, rozsah práce, vedoucí práce:

AUTOR PRÁCE: VERONIKA DRAGONOVÁ

NÁZEV PRÁCE: *Antické dějiny v komiksu*

ŠKOLITEL: doc. PhDr. JANA KEPARTOVÁ, CSc.

74 stran vlastního textu, seznam pramenů a literatury, rozsáhlé obrazové přílohy

Odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v listopadu 2019.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	x			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu.	x			
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu.	x			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb.		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie.		x		
Autor správně cituje.	x			
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	x			

Celkové hodnocení (slovně)

Práce V. Dragounové rozsahem, strukturou, badatelskou otázkou i zpracováním nepochybně splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Mám k ní ovšem některé připomínky a drobnější výhrady.

Po **formální** stránce je práce v pořádku: bezvadně je zpracován poznámkový aparát, včetně internetových odkazů, jen bych snad rezignoval na uvádění ISBN.¹ Značka poznámky pod čarou by měla být důsledně kladena za interpunkční znaménko. S radostí dále podotýkám, že práce je v pořádku též po stránce **pravopisné a jazykové** – de facto zde nenajdeme žádné překlepy ani pravopisné chyby.² Autorka si je pouze nejistá v užívání velkých a malých písmen³ a občas v interpunkci.

Výhrady mám ovšem ke **stylistické rovině** práce. Způsob vyjadřování je v některých (zvláště úvodních) pasážích poněkud rozvláčný a někdy nepřesný, jindy zase příliš komplikovaný až krkolomný. Někdy hodnotí autorka sama sebe: zvláště působí např. obraty jako „podstatný cíl práce“, „bych se ráda zaměřila na stručný, ale výmluvný úvod“ (s. 9) atd.⁴ Místo „výzkumník“ bych užíval slova „badatel“. Co přesně znamená spojení „komiks jako umělecké médium“: nehodilo by se spíše označení žánr? V práci najdeme některé žurnalismy, jako – „uchlácholíme se faktem“, některá slova se opakují (jako „samozřejmě“ na s. 8), někde bych dal přednost činnému před trpným rodem. Co znamená „sympatická ilustrace“ či „historická akurátnost“? (s. 8). Někdy autorka užívá plurálu majestatis, jindy singuláru.

Věcně bych podotkl, že *umělecká* stránka se netýká jen obrazu, ale též slovní roviny komiksu (s. 9). U historického přehledu komiksů bych snad připomněl i spojení slova a obrazu např. v ikonografické výzdobě nekatolických kostelů, zejména luteránů. Kvalitní je přehled odborné literatury i vymezení badatelských otázek, poněkud povrchní je naopak zmínka prací o didaktickém využití komiksu. Mnoho neříká věta „Metoda kritického zhodnocení věrohodnosti a faktografické přesnosti je uplatňována na základě vědomostí získaných při studiu Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy“ – co tím autorka myslí? Nesprávné je spojení „antické národnosti“ (s. 25).

Závažnější ovšem je, že se mi jeví, že autorka nezdůvodňuje dostatečně výběr komiksů – volila kritérium chronologické, jejich významu, rozšíření, místa původu? „Relevantnost“ vůči tématu práce mi nepřipadá dostatečná. Není mi ani jasné, proč jsou řazeny jejich analýzy právě takto. Jejich rozbor je jinak pečlivý, byť se mi zdá, že komiksová historie Larryho Gonicka je charakterizována důkladněji (včetně samotného autora) než jiná díla.

Ohledně **historického řemesla**: autorka neodkazuje na zdroje informací o antické módě (s. 25) a vůbec neuvádí systematicky všechny zdroje informací o antické kultuře a historii – někde cituje Olivovou a Skarlantovou, někde dokonce srovnává pohled Ovidia a Hésioda. Jinde ale, např. u politických reálií ze starého Řecka, odbornou literaturu neuvádí – vzápětí pak zase zpřesňuje výklad o Solónových zákonech (s. 34). Vybírala si autorka ukázky z pramenů samostatně nebo vedena literaturou? (Hérodotos, Suetonius apod. jsou citováni, ale ne systematicky. Na s. 53, v pozn. 145 by měla uvést, že cituje pramen nepřímě. Bylo by dobré v samotném textu upozornit na to, že obrázky z komiksů jsou uvedeny v příloze – činí tak jen na některých místech, někdy bez provázání s obrázky působí text trochu hluše a ploše. Nebylo by snad lepší přece jen několik obrázků vložit přímo do textu? Chápu však, že by to graficky práci zkomplikovalo. Je dobře, že autorka cituje zdroje obrazových příloh, byť by to mohlo být vyřešeno jedním odkazem hromadným k jedné knize a nemusely by se opakovat stále též citace. Autorka očividně na dobré úrovni ovládá angličtinu a dobře sama překládá pasáže z originálů: osobně bych ale spíše vložil původní znění do poznámky a v hlavním textu bych uvedl překlad. Oceňuji, že samostatně hodnotí dosavadní literaturu (Ivana Koucká) a některé její interpretace jsou opravdu zdařilé – tj., dokáže se s literaturou o antice vyrovnat, ale nečiní tak vždy systematicky.

¹ Ve zkrácených citacích stačí uvádět iniciály křestních jmen autorů.

² Např. jen „nesoucí citát tradičně do češtiny překládán takto:“ (na s. 25). Nejednotně píše Medusa / Medúsa – s. 21, rozkolísaný je úzus přepisu antických jmen i v jiných případech, na s. 52: „značnější prostor“. Více prohrěšků najdeme až ke konci práce.

³ Neuváděl bych Lakedaimonský – s. 27, Kapitolské vlčice – s. 28, Maratonský běh – s. 35, Spartské děti – s. 50 apod.

⁴ s. 8: „komiksy historické tematiky“; „archeologická fotografie“?; „můj tvůrčí zájem“; „docílení prokázání existence iracionálních čísel → příliš substantivní vyjádření (s. 33), „herec působil na divadelních prknech“ – kde jinde herec působí? Atd. S. 49.

Bylo by vhodné důkladněji rozlišit cíle a zaměření jednotlivých komiksů – něco jiného přece jen *Leander*, něco jiného *Historie Evropy, obrázkové putování*.⁵ Nemyslím si, že české školní osnovy se zaměřují výhradně jen na české dějiny. Náleží vůbec didaktická složka do bakalářské práce? Nemyslím si, že v díle *Action Philosophers* se plynule navazuje od Diogena ke středověké filozofii, přece jen ještě několik kapitol antické filozofie bylo mezitím napsáno. Opravdu mohl Etrusk říkat, že bude v nebi? (s. 53). Obraz doplňuje přehled starších komiksů-časopisů a antických témat v širších komiksových knihách, nejsem si ale jist, zda je lze pokládat za úplné a v každém případě je poněkud chronologicky neuspořádaný. Oslabená je nakonec ta didaktická složka, postulovaná v úvodu práce. Důkladnější komentář by si zasloužily i bohaté obrazové přílohy. Přehledný je závěr, kde autorka zhodnocuje vlastní přínos.

Podněty k obhajobě:

Domnívá se autorka, že by bylo možné výklad členit po jednotlivých tématech: politický systém – oděvy – jednotliví císařové; např. i ironizace antických dějin, aktualizace?

Z čeho se V. Dragounová dozvídá, že komiks (s. 16) je žádané zboží? Zabývala se autorka recepcí, prodejností komiksů? Mělo by smysl sledovat třeba využitelnost komiksu mezi učiteli nějakým dotazníkem? Existují nějaké jiné recenze těch komiksů? Stranou úplně ponechává německé či polské prostředí – pokoušela se vyhlédnout i tímto směrem a domnívá se, že by takto bylo možné výzkum rozšířit v rámci diplomové práce?

Má autorka představu, jaké procento zhruba zpracované komiksy tvoří z celkového množství relevantní komiksové tvorby? Nakolik je její výběr reprezentativní? Je v souboru komiksů srovnatelně zastoupena látka středověká? Určitě by bylo třeba lépe zdůvodnit výběr komiksů. Nabízí se rozsah komiksu, rozdílná motivace autorů (komiks na motivy filozofické *Action Philosophers* a *Děsivé dějiny* bude určitě něco úplně jiného) či jejich přístup: edukativní, se snahou šokovat, ironizovat apod. Komiksy jsou určeny jistě různým věkovým kategoriím čtenářů, což autorka připomíná jen mimoděk. Při výběru komiksů je autorčin přístup dost rozpačitý, v konkrétním rozboru již ale působí přesvědčivě.

Shrnutí:

Jako největší klady předkládané práce V. Dragounové vnímám výběr (byť ne vždy dostatečně reflektovaný) velmi rozmanité látky, její často velmi důvtipné analýzy, a také dobrou znalost angličtiny, jež jí umožnila studovat i anglosaské komiksy v originále. **Přes některé výtky práci doporučuji k obhajobě, a to podle jejího průběhu se známkou výborně nebo velmi dobře.**

15. ledna 2020

Podpis oponenta práce

PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.

⁵ Toto dílo autorka necituje jednotně; důsledně by jména komiksů měla uvádět kurzívou (s. 22).